

Курінний Є.В.

Запорізький національний університет

Колпаков В.К.

Запорізький національний університет

Шарая А.А.

Запорізький національний університет

ПРО НЕОБХІДНІСТЬ СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ НАЦІОНАЛЬНИХ ПУБЛІЧНИХ ДІЯЧІВ

Об'єктивно зумовлені пріоритети у роботі суб'єктів фінансового моніторингу, серед яких одним з найважливіших є здійснення відповідних контрольних заходів щодо політично значущих осіб, потребують свого подальшого нормативно-правового вдосконалення, тому в умовах сьогодення актуалізуються питання необхідності створення Державного реєстру національних публічних діячів. Серед трьох категорій політично значущих осіб, найбільш чисельну та значущу становить саме група національних публічних діячів. Зважаючи на постійну ротаційну динаміку серед цього різновиду публічних осіб та необхідність покращення роботи суб'єктів фінансового моніторингу, за ініціативи окремих українських політиків та правників, неодноразово поставало питання про створення державного реєстру національних публічних діячів. Однак, в остаточній редакції Закону України від 17 жовтня 2023 року № 3419-IX, яким були внесені зміни до Закону України Про ПВК/ФТ, положення про створення Єдиного державного реєстру національних публічних діячів є відсутнім (хоча під час першого читання це передбачалось). Констатується, що потреба у створенні Державного реєстру національних публічних діячів виходячи з існуючих державних та національних інтересів залишається достатньо актуальною. Підтвердженням тому є: критична значущість належного виконання завдань фінансового моніторингу щодо протидії держави намаганням корупціонерів та інших суб'єктів протиправної діяльності у сфері роботи банківських установ легалізувати (відмити) доходи, одержані злочинним шляхом; недосконалість існуючого порядку визначення приналежності публічних осіб до категорії національних публічних діячів, який здійснюється з використанням обмежених легальних можливостей відповідних неофіційних реєстрів, що позначається на їх якості та не завжди відповідає вимогам чинного (насамперед, інформаційного) законодавства, а в умовах війни, в окремих випадках може суперечити національним інтересам та загрожувати безпеці держави; необхідність створення добротних списків національних публічних діячів «минулих часів» та пов'язаних з ними осіб з метою повного та своєчасного виконання положень Закону України Про ПВК/ФТ.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, політично значущі особи, національні публічні діячі, реєстр, державний, легалізація доходів, воєнний стан.

Постановка проблеми. Одним з важливих кроків на шляху нашої країни до європейської інтеграції, можна вважати прийняття та набуття чинності Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» № 361-IX від 6 грудня 2019 року (далі Закон про ПВК/ФТ), положення якого спрямовані на захист прав та законних інтересів громадян, суспільства і держави, забезпечення національної безпеки шляхом визначення правового механізму

запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

З часу набуття чинності зазначеного закону, найбільш помітними та значущими змінами до нього можна вважати положення Закону України № 3419 від 17 жовтня 2023 «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового

знищення» щодо політично значущих осіб». Дані зміни теж мали важливе значення для нашого вступу до ЄС, також вони були прийняті на вимогу МВФ щодо посилення фінансового моніторингу топ-чиновників (Politically Exposed Person – PEP, політично значущих осіб) відповідно до стандартів FATF.

Головною зміною стало те, що замість трьох років після зайняття посади топпосадовці будуть фактично мати довічний статус PEP. Також одночасно посилюється відповідальність СПФМ (суб'єкта первинного фінансового моніторингу) за необґрунтовану відмову користувачам фінансових послуг. Міжнародний валютний фонд заявив про неприпустимість спроби депутатів відтермінувати фінансовий моніторинг політично значущих осіб, оскільки це є зобов'язанням, яке взяла на себе держава Україна у рамках співпраці з Фондом.

Крім того, за результатами прийняття вказаного вище закону:

– По-перше, на банки та фінансові установи покладено обов'язок перегляду ризиків, що стосуються політично значущої особи, яка звільнилася 12 місяців тому. Якщо під час перевірки фінансових операцій, які проводилися такою особою, мали низький ризик, то така особа не несе ризику, власного PEP, та суб'єкти первинного фінансового моніторингу не зобов'язані вживати постійних заходів, пов'язаних із поглибленим моніторингом ділових відносин із такою особою, іншими словами, встановлювати джерело походження коштів та статків;

– По-друге, наявність обов'язку суб'єктів первинного фінансового моніторингу протягом п'яти робочих днів надавати письмові роз'яснення клієнту-PEP щодо причин відмови у здійсненні фінансових операцій або встановленні ділових відносин;

– По-третє, встановлення обов'язку національного PEP після припинення виконання ним визначених публічних функцій повідомляти банку на його запит про виконання (припинення виконання) таких функцій;

– По-четверте, встановлено штрафи для суб'єкта первинного фінансового моніторингу в розмірі до 100 тис. неоподаткованих мінімумів за зловживання жорстким фінмоніторингом щодо PEP (визначення необґрунтованого рівня ризику, безпідставна відмова від проведення фінансових операцій) [1].

Ці зміни до Закону про ПВК/ФТ стосовно PEP, не тільки покликані суттєво покращити пра-

вове регулювання відповідних відносин, а також спонукають до подальших наукових досліджень у цьому важливому напрямку діяльності держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням проблем пов'язаних із організацією та здійсненням фінансового моніторингу щодо політично значущих осіб та їх невід'ємної частини – національних публічних діячів, займалась значна кількість правників, зокрема й представників науки адміністративного права, серед яких – Євтушенко Д.С., Коломоєць Т.О., Титаренко М.В., Шевченко М.В., Уткіна М.С. та ін.

Постановка завдання. Об'єктивно зумовлені пріоритети у роботі суб'єктів фінансового моніторингу, серед яких одним з найважливіших є здійснення відповідних контрольних заходів щодо PEP, потребують свого подальшого нормативно-правового вдосконалення, тому вивчення питань необхідності створення Державного реєстру національних публічних діячів (основної складової політично значущих осіб) – є метою даної праці.

Виклад основного матеріалу. На початку викладення основного матеріалу, необхідного зазначити, що згідно норм які зафіксовані у ст. 1 Закону Про ПВК/ФТ, політично значущі особи – фізичні особи, які є національними, іноземними публічними діячами та діячами, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях (пункт 47 частини першої статті 1).

Національні публічні діячі – фізичні особи, які виконують або виконували в Україні визначні публічні функції, а саме: Президент України, Прем'єр-міністр України, члени Кабінету Міністрів України та їх заступники; керівник постійно діючого допоміжного органу, утвореного Президентом України, його заступники; керівник та заступники керівника Державного управління справами; керівники апаратів (секретаріатів) державних органів, що не є державними службовцями, посади яких належать до категорії «А»; Секретар та заступники Секретаря Ради національної безпеки і оборони України; народні депутати України; Голова та члени Правління Національного банку України, члени Ради Національного банку України; голови та судді Конституційного Суду України, Верховного Суду, вищих спеціалізованих судів; члени Вищої ради правосуддя, члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, члени Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів; Генеральний прокурор та його заступники; Голова Служби безпеки України та його заступники; Директор Національного антикорупційного бюро України та його заступ-

ники; Директор Державного бюро розслідувань та його заступники; Директор Бюро економічної безпеки України та його заступники; Голова та члени Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Голова та члени Антимонопольного комітету України, Голова Національного агентства з питань запобігання корупції та його заступники, Голова та члени Рахункової палати, Голова та члени Центральної виборчої комісії, голови та члени інших державних колегіальних органів; надзвичайні і повноважні послы; начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України, командувачі Сухопутних військ Збройних Сил України, Повітряних Сил Збройних Сил України, Військово-Морських Сил Збройних Сил України; державні службовці, посади яких належать до категорії «А»; керівники органів прокуратури, керівники обласних територіальних органів Служби безпеки України, голови та судді апеляційних судів; керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких прямо чи опосередковано перевищує 50 відсотків; члени керівних органів політичних партій (пункт 37 частини першої статті 1);

Іноземні публічні діячі – фізичні особи, які виконують або виконували визначні публічні функції в іноземних державах, а саме: глава держави, уряду, міністри (заступники); члени парламенту або інших органів, що виконують функції законодавчого органу держави; голови та члени правлінь центральних банків або рахункових палат; члени верховного суду, конституційного суду або інших судових органів, рішення яких не підлягають оскарженню, крім оскарження у зв'язку з винятковими обставинами; надзвичайні та повноважні послы, повірені у справах та керівники центральних органів військового управління; керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних підприємств; члени керівних органів політичних партій (пункт 28 частини першої статті 1).

Діячами, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях, визнаються – посадові особи міжнародних організацій, які обіймають або обіймали посаду керівника (директора, голови правління або іншу) чи заступника керівника в таких організаціях або виконують чи виконували будь-які інші керівні (визначні публічні) функції на найвищому рівні, в тому числі в міжнародних міждержавних організаціях, члени міжнародних парламентських асамблей, судді та керівні

посадові особи міжнародних судів (пункт 20 частини першої статті 1).

Також, положення зазначеного Закону приділяють належну увагу членам сім'ї РЕР, зокрема ними визнаються: чоловік/дружина або прирівняні до них особи; син, дочка, пасинок, падчерка, усиновлена особа, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням; зять та невістка і прирівняні до них особи; батько, мати, вітчим, мачуха, усиновлювачі, опікуни чи піклувальники (пункт 70 частини першої статті 1).

Згідно пункту 42 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ особами, пов'язаними з політично значущими особами, є – фізичні особи, які відповідають хоча б одному з таких критеріїв: відомо, що такі особи мають спільне з політично значущою особою бенефіціарне володіння юридичною особою, трастом або іншим подібним правовим утворенням або мають будь-які інші тісні ділові зв'язки з політично значущими особами; є кінцевими бенефіціарними власниками юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення, про які відомо, що вони де-факто були утворені для вигоди політично значущих осіб.

Крім того, слід зазначити, що додатково до Закону про ПВК/ФТ НБУ в Положенні про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженому постановою Правління НБУ від 19.05.2020 № 65 та в Положенні про здійснення установами фінансового моніторингу, затвердженому постановою Правління НБУ від 28.07.2020 № 107 застосував узагальнюючий термін - РЕР (РЕPs у множині). До категорії РЕPs віднесено крім зазначених вище фізичних осіб ще і юридичні особи, КБВ (кінцевий бенефіціарний власник) яких є політично значущими особами, членами їх сімей або особами, пов'язаними з політично значущою особою [2].

Як бачимо, законодавець намагався достатньо повно та всебічно нормативно закріпити політично значущих осіб, поділивши їх на три різновиди та окресливши їх родинні та іншого роду важливі (насамперед бізнесового характеру) зв'язки. До того ж не слід забувати такий вагомий фактор як повернення позитивного статусу РЕР.

Серед трьох категорій політично значущих осіб, найбільш чисельну та значущу становить група національних публічних діячів.

Двома головними критеріями, за допомогою яких здійснюється виокремлення даного різновиду РЕР є фактична приналежність особи до конкретної держави та перебування її на певній

владній посаді, помітно вагомій і важливій для суспільства та країни як у поточному так й у минулому часі.

Особливістю даної групи РЕР є те, що вона репрезентована лише посадовими особами вищих та центральних органів державної влади. Однак, як доводить досвід понад дворічної широкомасштабної агресії рф проти нашої держави, значна кількість злочинних резонансних (обсягами сотні мільйонів гривень та більше) збагачень можновладців, відбувається й на регіональному та місцевому владних рівнях, значним чином за потурання відповідних посадовців центральної влади (наприклад, багатомільйонні незаконні збагачення сумнозвісного колишнього керівника (воєнкома) Одеського обласного центру комплектування, колишнього голови Дніпропетровської ОВА або зловживання посадовцями КМДА на 1 мільярд гривень протягом 2023–2024 років [3]).

Погоджуючись з цілком слушними думками відомих науковців, що не кожна посадова особа є політично значущою особою, і не кожна особа, яка виконує публічні функції, є політично значущою особою. Лише поєднання «важливої», «впливової» у державі посади й виконання у зв'язку із цим «визначних публічних функцій» й обумовлює набуття особою правового статусу «політично значущої особи» [4, с. 662].

Розвиваючи цю думку, зокрема можна припустити, що «визначні публічні функції» може виконувати не тільки представник державної (вищої або центральної) влади, а й наприклад, міські голови Києва, Харкова, Дніпра, Одеси, Львова, Запоріжжя, котрих знає переважна більшість соціально активного населення України, бюджети цих міст набагато перевищують бюджети певних органів центральної виконавчої влади. А окремі управлінські дії чи політичні заяви очільників вказаних міст, можуть викликати не тільки резонанс серед українських громадян, а й мати відчутні наслідки (і не тільки позитивні) для усієї держави. Майже те саме, можна сказати про голів обласних військових (державних) адміністрацій та обласних рад (особливо фронтових та прифронтових), які теж відрізняються значним рівнем публічності та значущості, особливо під час дії воєнного стану.

Другий аспект, на якому хотілося б зупинитися, це показник Індексу сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index – CPI) в Україні за 2023 рік становить 36 балів (плюс 3 бали), і тепер наша країна посідає 104 місце між 180 країн.

Результати інших країн-кандидаток до ЄС такі: Грузія втратила 3 бали (53 бали, 49 місце), Чорногорія додала 1 бал (46 балів, 63 місце), Молдова додала 3 бали (42 бали, 76 місце), Північна Македонія додала 2 бали (42 бали, 76 місце), Албанія додала 1 бал (37 балів, 98 місце), показники Сербії за рік не змінилися (36 балів, 104 місце), Боснія і Герцеговина додала 1 бал (35 балів, 108 місце). Найменше з усіх країн-кандидаток у 2023 році набрала Туреччина – в її доробку стало менше на 2 бали (34 бали, 115 місце), і вона ж стала останньою з-поміж усіх претендентів на своє місце в ЄС.

Також, слід зазначити, що трійку найбільш корумпованих країн серед членів ЄС становлять: Угорщина – 42 бали; Болгарія – 45 та Румунія – 46 балів.

За результатами проведеного Трансперенсі Інтернешнл Україна наприкінці 2023 року соціологічного опитування, корупційні ризики турбують 88% українців. Найбільшою небезпекою у відновленні України населення бачить корупцію, причому одразу за двома параметрами: відсутність контролю та, як наслідок, розкрадання коштів (79%) та повернення корупційних схем (75%) [5].

Тому коли в Україні зберігається достатньо високий рівень корупціогенності, як серед високопосадовців так й у соціальному середовищі у цілому, притаманна для більшості розвинутих країн Європи дворівнева модель національних публічних діячів, яка складається з РЕР, котрі репрезентують лише вищий та центральні рівні державної влади має бути трансформована у чотирирівневу конструкцію, в якій також мають бути присутні найбільш значущі та впливові представники влади регіонального та місцевого рівнів.

Зрозуміло, що у разі розширення сумарної кількості національних публічних діячів, це може призвести до збільшення навантаження на відповідних суб'єктів фінансового моніторингу, а значить стане під питанням повнота та якість проведення цих контрольних заходів. Виходячи з цього, кількість представників РЕР третього та четвертого рівнів має бути обмеженою насамперед посадами, про яких згадувалося раніше (головами ОВА та головами міст з понад 500 000 населення). Крім того, не слід забувати про достатньо помітну чисельність національних публічних діячів та їх сімей, які періодично виїждять жити за кордон, після втрати відповідної посади.

Тому, кількість національних публічних діячів за чинним Законом про ПВК/ФТ не на багато буде перевищувати озвученої народними депутатами цифри – від 5 до 10 тисяч та 100 тисяч осіб з урахуванням кінця 1991 року [1].

Зважаючи на постійну ротаційну динаміку серед національних публічних діячів та необхідність покращення роботи суб'єктів фінансового моніторингу, за ініціативи окремих українських політиків та правників, неодноразово поставало питання про створення державного реєстру зазначених діячів.

Зокрема, згідно картки законопроекту 9269-д від 4 вересня 2023 року, потреба запровадження Єдиного державного реєстру національних публічних діячів, який формується та ведеться спеціально уповноваженим органом у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, зафіксована у висновках Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики до проектів законів України про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» прийнятих на засіданнях цього Комітету 4 вересня 2023 року (протокол № 149) та 20 вересня 2023 року (протокол № 150).

Також, у доопрацьованому законопроекті 9269-д від 20 вересня 2023 року, пропонувалося у статті 11: після абзацу четвертого доповнити двома абзацами такого змісту: «Для визначення належності клієнта або кінцевого бенефіціарного власника клієнта до національних публічних діячів, членів їх сімей або пов'язаних з ними осіб суб'єкт первинного фінансового моніторингу використовує в тому числі відомості Єдиного державного реєстру національних публічних діячів, який формується та ведеться спеціально уповноваженим органом у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Національний публічний діяч протягом виконання та дванадцяти місяців після припинення виконання ним визначених публічних функцій зобов'язаний повідомляти суб'єкта первинного фінансового моніторингу на його запит про виконання (припинення виконання) таким національним публічним діячем визначених публічних функцій».

Однак, як відомо в остаточній редакції Закону України від 17 жовтня 2023 року № 3419-ІХ, яким були внесені зміни до Закону України Про ПВК/ФТ, згадка про створення Єди-

ного державного реєстру національних публічних діячів була вже відсутня.

Проти створення згаданого реєстру виступили окремі представники громадськості. Зокрема голова правління Центру протидії корупції (ЦПК) Дар'я Каленюк, зазначила, що Реєстр національних публічних діячів порушує міжнародні стандарти фінансового моніторингу та несе величезні корупційні ризики. Замість того, щоб користуватися різними джерелами для визначення статусу публічного діяча, буде список, де держава на власний розсуд визначатиме, хто є, а хто не є публічним діячем, порушуючи при цьому стандарти ЄС та FATF [6].

Таке категоричне несприйняття створення державного реєстру з боку окремих громадських організацій, пояснюється тим, що в Україні вже діє декілька недержавних реєстрів національних публічних діячів. Наприклад, Український центр протидії корупції запустив Реєстр національних публічних діячів, у якому зафіксовані фізичні особи, які працюють у державному секторі і мають вплив у національному масштабі.

Вказаний Реєстр містить короткий та розширений профілі. У короткому профілі публічного діяча України є наступна підтверджена інформація: ПІБ, дата народження, тип діяча, місце народження, громадянство, місця проживання, офіційно підтвержені місця роботи із зазначенням посади та інша інформація. Крім того, зазначається перелік пов'язаних юридичних та фізичних осіб, майнова декларація, визначається категорія ризику.

Розширений профіль публічного діяча в реєстрі містить раніше оприлюднені дані, а саме: використання міжнародних санкцій, присутність кримінальних справ, наявність судимості та/або перебування в розшуку, причетність до корупції. Розширений профіль також містить історичну довідку щодо бізнесу публічного діяча, його активів і стану, взаємозв'язок з іншими публічними діячами, опис корупційних схем тощо.

Також, під час перевірки національних публічних діячів пропонується використовувати систему YouControl, яка маркує рівні критичності інформації різними кольорами, де червоний позначає відповідного діяча, помаранчевий – пов'язані з цим діячем особи [7]. Безперечно користування цим та іншими подібними реєстрами не є безкоштовним.

Для встановлення приналежності до категорії національних публічних діячів, також можна скористатися послугами інтернет-довідника

«Офіційна Україна сьогодні» та офіційними веб-сайтами органів державної влади України. Крім того, діє Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (Реєстр декларацій). Його роботу забезпечує Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК). У даному Реєстрі доступні декларації та повідомлення про суттєві зміни в майновому стані публічних службовців, крім тих, які вилучені з відкритого доступу публічної частини на період дії режиму воєнного стану в Україні.

Висновки. На підставі викладеного можна констатувати, що потреба у створенні Державного реєстру національних публічних діячів, виходячи з існуючих державних та національних інтересів, залишається достатньо актуальною. Підтвердженням тому є: критична значущість належного виконання завдань фінансового моніторингу щодо протидії держави намаганням корупціонерів та інших суб'єктів протиправної діяльності у сфері роботи банківських установ легалізувати (відмити) доходи, одержані зло-

чинним шляхом; недосконалість існуючого порядку визначення приналежності публічних осіб до категорії національних публічних діячів, який здійснюється з використанням обмежених легальних можливостей відповідних неофіційних реєстрів, що позначається на їх якості та не завжди відповідає вимогам чинного (насамперед, інформаційного) законодавства, а в умовах війни, в окремих випадках може суперечити національним інтересам та загрожувати безпеці держави; необхідність створення добротних списків національних публічних діячів «минулих часів» та пов'язаних з ними осіб з метою повного та своєчасного виконання положень Закону України Про ПВК/ФТ.

Підготовка та запровадження Державного реєстру національних публічних діячів (у назві якого відсутнє слово «єдиний»), не призведе до заборони функціонування відповідних неофіційних реєстрів, але свідчитиме про фактичне завершення «реєстрової» монополії останніх, а також відсутність претензій на таку монополію з боку держави.

Список літератури:

1. Сергій Лисенко. Закон про РЕР: кого це тепер стосується. Pravo.ua. 20 листопада 2023. <https://pravo.ua/zakon-pro-rer-ko-ho-tse-teper-stosuietsia/>
2. Інна Завадська. Що потрібно знати особам з категорії РЕР. Ліга: Закон Бізнес.14 лютого 2024. https://biz.ligazakon.net/analytics/225626_shcho-potrбно-znati-osobam-z-kategor-rer
3. Анна Рибальська. Прокуратура розповіла про зловживання посадовців КМДА та київських комунальників: \$1 млрд збитків. Суспільне Київ. 17 липня 2024. <https://suspilne.media/kyiv/794433-prokuratura-rozpozila-pro-zlovzivanna-posadovciv-kmda-ta-kiiivskih-komunalnikiv-1-mlrd-zbitkiv/>
4. Коломоєць Т.О., Євтушенко Д.С., Титаренко М.В. Довічний фінансовий моніторинг: чи «якісним» є нормативне закріплення «політично значущих осіб»? Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 10. С. 660–663.
5. Індекс сприяння корупції #CP12 23. <https://cpi.ti-ukraine.org/>
6. Рада проголосувала за створення реєстру національних публічних діячів. Він не відповідає європейським практикам та має корупційну загрозу. ЦПК 21 вересня 2023. <https://antac.org.ua/news/rada-proholosuvala-za-stvorennia-reiestru-natsionalnykh-publichnykh-diiachiv-vin-ne-vidpovidaie-ievropeyskym-praktykam-ta-maie-koruptsiynu-zahrozu/>
7. Реєстр національних публічних осіб. <https://youcontrol.com.ua/topics/reiestr-publichnykh-osib/>

Kurinyi Ye.V., Kolpakov V.K., Sharaia A.A. ON THE NEED TO CREATE A STATE REGISTER OF NATIONAL PUBLIC FIGURES

Objectively determined priorities in the work of financial monitoring entities, among which one of the most important is the implementation of appropriate control measures in relation to politically exposed persons, require further regulatory and legal improvement, so the need to create a State Register of National Public Figures is becoming more relevant today. Among the three categories of politically exposed persons, the most numerous and significant is the group of national PEPs.

Given the constant rotational dynamics among this type of PEPs and the need to improve the work of financial monitoring entities, the issue of creating a state register of national PEPs has been repeatedly raised by some Ukrainian politicians and lawyers, but the final version of the Law of Ukraine of 17 October 2023 No. 3419-IX, which amended the Law of Ukraine 'On Prevention and Counteraction to Legalisation (Laundering) of the Proceeds of Crime, Terrorist Financing and Financing of the Proliferation of Weapons of

Mass Destruction’, does not contain a provision on the creation of a Unified State Register of National Public Figures (although it was envisaged during the first reading).

The author states that the need to create the State Register of National Public Figures, based on the existing state and national interests, remains quite relevant. This is evidenced by the critical importance of the proper performance of financial monitoring tasks in order to counteract the state’s attempts to legalise (launder) the proceeds of crime in the banking sector; the imperfection of the existing procedure for determining whether public figures belong to the category of national public figures, which is carried out using the limited legal capabilities of the relevant unofficial registers, which affects their quality and does not always meet the requirements of the current (primarily information) legislation, and in times of war, in some cases, may contradict national interests and threaten the security of the state; the need to create good lists of national public figures of the ‘past’ and their associates in order to fully and timely implement the Law of Ukraine ‘On Prevention and Counteraction to Legalisation (Laundering) of Proceeds of Crime, Terrorist Financing and Financing of the Proliferation of Weapons of Mass Destruction’.

Key words: financial monitoring, politically exposed persons, national public figures, registry, state, money laundering, martial law.